

Wanda Szata

ZIMNICA W 2000 ROKU

Słowa kluczowe: zimnica (malaria), epidemiologia, Polska, rok 2000

Key words: malaria, epidemiology, Poland, 2000

W 2000 r. do Zakładu Epidemiologii PZH zgłoszono 24 importowane zachorowania na zimnicę - o osiem mniej niż w roku 1999 i o siedem mniej od mediany za lata 1994-1998.

Zapadalność w Polsce wynosiła 0,06 na 100 000 mieszkańców.

U piętnaściorga chorych stwierdzono zarażenie *P. falciparum*, u siedmiu - zarażenie *P. vivax*, a u dwóch nie jest znany gatunek *Plasmodium*.

W dwudziestu zachorowaniach rozpoznanie ustalono na podstawie badania mikroskopowego preparatów krwi, w dwóch - na podstawie odczynu immunofluorescencji pośredniej z antygenem *P. falciparum* i dwa rozpoznano klinicznie.

Chorzy byli w wieku od 22 do 74 lat, w tym: w grupie 20-29 lat - dziesięcioro, 30-39 lat - pięciu, 40-49 - pięciu, 50-59 lat - dwóch i dwoje ponad sześćdziesięcioletnich.

Przeważali licznie mężczyźni (22 zachorowania).

Chorzy byli mieszkańcami następujących województw: sześciu - woj. mazowieckiego, troje - zachodniopomorskiego, dwoje - podkarpackiego, po dwóch: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, małopolskiego i pomorskiego oraz po jednym - lubelskiego, lubuskiego i wielkopolskiego. Zapadalność w tych województwach wahała się od 0,03 (w woj. wielkopolskim) do 0,17 na 100 000 mieszkańców (w woj. zachodniopomorskim).

Najwięcej, bo osiem osób zachorowało w czwartym kwartale, siedem w drugim, pięć w trzecim i dwie w pierwszym; u dwóch osób nie podano daty zachorowania (hospitalizacja w drugim i czwartym kwartale).

Czworo chorych stosowało jakąkolwiek profilaktykę farmakologiczną, pozostali albo nie stosowali profilaktycznie leków, albo brak było informacji na ten temat.

Wszystkie zachorowania wystąpiły po pobycie lub w czasie pobytu poza granicami Polski. Piętnaścioro chorych powróciło z podróży do Afryki, czterech z Azji, trzech z Ameryki Południowej i Środkowej oraz dwóch z Papui Nowej Gwinei. Ponadto po dwóch chorych wymieniło jako kraj docelowy: Kongo, Dominikanę i Zambię. Jednocześnie wymieniono: Azerbejdżan, Bangladesz, Czad, Egipt i Gwineę - Bissau i Tunezję, Gambię, Gwatemalę i Honduras i Meksyk, Indie, Kongo i Rwandę, Kenię, Kenię i Tanzanię, Senegal, Sudan, Sudan i Ugandę, Ugandę, południowo-wschodnią Azję oraz zachodnią Afrykę.

Wśród piętnastu chorych, którzy zarazili się *P. falciparum* 12 podróżowało do Afryki i trzech do Azji. Zarażeni *P. vivax* powrócili z Ameryki Południowej i Środkowej (3), z Papui Nowej Gwinei (2) oraz z Afryki i Azji (po 1).

Osoby, które zachorowały na zimnicę, przebywały poza granicami Polski w związku z pracą (11) lub jako turyści (6). U czterech chorych brak danych o celu lub charakterze podróży. Trzech chorych pochodziło z krajów endemicznego lub epidemicznego występowania malarii (marynarz z Togo, student z Senegal, Azer trudniący się w Polsce handlem).

Wszystkich chorych hospitalizowano.

U ośmiorga chorych zimnicę określono jako nawrotową, a w czterech przypadkach - przebieg choroby jako ciężki. Zgłoszono zgon 25-letniego mężczyzny zarażonego w Ugandzie *P. falciparum*, przebywającego czasowo w woj. wielkopolskim. Jako przyczynę zgonu podano niewydolność wielonarządową w przebiegu ciężkiej malarii.

Uwagi końcowe i wnioski

1. W Polsce obowiązuje zgłaszanie zachorowań i zgonów na zimnicę. W ramach nadzoru nad sytuacją epidemiologiczną chorób zakaźnych zgłoszenia kieruje się do Zakładu Epidemiologii PZH za pośrednictwem stacji sanitarno-epidemiologicznych.

2. Pożądane jest aby zgłoszenie zimnicy zawierało dane konieczne do uwzględnienia zgłaszanego zachorowania we wszystkich elementach powyższego opisu.

3. Szybkie i pełne zgłaszanie zachorowań daje możliwość właściwej oceny sytuacji epidemiologicznej.

4. Niezbędne jest propagowanie profilaktyki zimnicy wśród osób mających zamiar wyjechać do krajów gdzie występuje ona endemicznie. Profilaktyka obejmuje m.in.: profilaktykę farmakologiczną zgodną z aktualnymi zaleceniami WHO, stosowanie odpowiedniej odzieży, repelentów do impregnowania odzieży i ochrony skóry, przebywanie w pokojach ekranowanych i klimatyzowanych oraz korzystanie z moskitier impregnowanych pyretroidami. Jednak żadna ze stosowanych metod zapobiegania nie zabezpiecza całkowicie przed zakażeniem. Dlatego decyzje o wyjazdach do krajów endemicznego występowania zimnicy - szczególnie kobiet w ciąży, dzieci i osób chorych - powinny być podejmowane z dużą rozważą.

W Szata

MALARIA IN POLAND IN 2000

SUMMARY

In 2000, 24 malaria cases were registered in Poland. All of them were imported, mainly from Africa (15 cases). *Plasmodium falciparum* infection was confirmed in 15 cases, *P. vivax* - in seven.

Among 24 malaria cases 22 were men and 20 in 20-49 years old group. Eleven persons travelled abroad in the connection with their job, six - as tourists, three - came from malaria endemic or epidemic countries. In 2000, 25-year old man with malaria falciparum died.

Adres autorki:

Wanda Szata

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa